

OLIMPIADA DE CHIMIE – etapa județeană
4 martie 2017

BAREM DE EVALUARE - Clasa a IX-a

Subiectul I.....20 puncte

1. eka-aluminiu(galiu) $Z_{Ga} = 31$; eka-siliciu(germaniu) $Z_{Ge} = 32$; eka-bor(scandiu) $Z_{Ga} = 21$; (3x1=3p)
2. a. Blocul s (2p)
b. $[_{118}\text{Og}]8\text{s}^1$ (2p)
c. valența 1; caracter metallic (2x1=2p)
3. valența 2 (2p)

4.a) $Z_B = Z_A + 2$
 A^{2+} izoelectronic cu neonul, $Z_A = 12$, A este Mg (1p)

MgO (2p)
nr. protoni MgO = 20
 $Z_B = 14$, B este Si (1p)
 Si_aO_b , nr.protoni = $14a + 8b = 30$
 SiO_2 (2p)

b) $v_{MgO} = v_{SiO_2} = 0,5$ moli
nr.electroni din amestec = $150,55 \cdot 10^{23}$ (3p)

Subiectul II.....25 puncte

A.10 puncte

- 1) $\text{MnO}_2 + 4\text{HBr} \rightarrow \text{MnBr}_2 + \text{Br}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
- 2) $\text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 \rightarrow 2\text{CaCO}_3 \downarrow + 2\text{H}_2\text{O}$
- 3) $4\text{FeSO}_4 + 8\text{NaOH} + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 4\text{Fe(OH)}_3 \downarrow + 4\text{Na}_2\text{SO}_4$
- 4) $\text{PbS} + 4\text{H}_2\text{O}_2 \rightarrow \text{PbSO}_4 + 4\text{H}_2\text{O}$
- 5) $6\text{HNO}_3 + \text{P}_2\text{O}_5 \rightarrow 3\text{N}_2\text{O}_5 + 2\text{H}_3\text{PO}_4$

12 compuși x 0,75 p=9 p

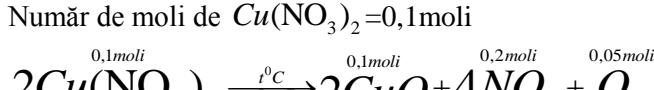
pentru notarea coeficientilor stoechiometrici 5 ecuații x 0,2 p=1 p

B.15 puncte

1. $2\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 \xrightarrow{t^0\text{C}} 2\text{CuO} + 4\text{NO}_2 + \text{O}_2$
 $2\text{NO}_2 \xrightarrow{t^0\text{C}} 2\text{NO} + \text{O}_2$
2 ecuații x 2 p= 4 p
2. Amestecul gazos (I) conține $\text{NO}_2 : \text{O}_2 = 4:1$ (raport molar)
 $\bar{\mu} = 43,2$ g/mol (2p)

3.

Număr de moli de $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 = 0,1$ moli

Masa amestecului gazos(I) = 10,8 g

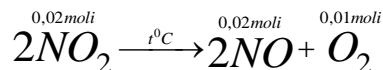
Număr moli O_2 din amestecul gazos(I) = 0,05 moli

Procentul masic de oxigen din amestecul gazos(I) = 14,8%

Procentul masic de oxigen din amestecul gazos(II) = $14,8 \cdot 1,2 = 17,76\%$

Masa O_2 din amestecul gazos(II) = 1,92 g

Număr moli O_2 din amestecul gazos(II) = 0,06 moli

În amestecul gazos(II) găsim:

-moli NO_2 = 0,2 - 0,02 = 0,18

-moli O_2 = 0,06

-moli NO = 0,02

$NO_2\% = 69,23$ (3 p)

$O_2\% = 23,08$ (3 p)

$NO\% = 7,69$ (3 p)

Subiectul III..... 25 puncte

A 10 puncte

a. Cazuri posibile: 1) MgO și $MgCl_2$

2) TiO_2 și $TiCl_4$

4 compuși $\times 1,25 = 5$ p

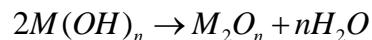
b. TiO_2 și $TiCl_4$ (2 compuși $\times 1,25$ p = 2,5 p)

Compusul A are formula $TiCl_3$ (1,5 p)

$TiCl_4 + \frac{1}{2} H_2 \rightarrow TiCl_3 + HC1$ (1p)

B. 15 puncte

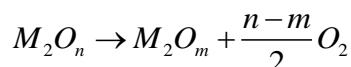
1. Hidroxizii metalici se descompun la încălzire:

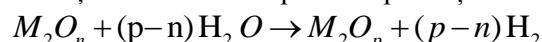
În cazul în care oxidul rezultat nu este foarte stabil, metalul își poate schimba starea de oxidare.

Există două posibilități:

-Descompunerea oxidului conduce la scăderea numărului de oxidare:

-Reacția oxidului cu vaporii de apă crește numărul de oxidare a metalului:

Determinarea substanțelor din amestecul gazos

La 400 K și 1,085 atm, apa este în fază gazoasă, astfel încât amestecul gazos poate fi format din:

$(O_2 + H_2O)$ sau $(H_2 + H_2O)$

$$\mu = \frac{\rho \cdot R \cdot T}{P} = \frac{0,42 \cdot 0,082 \cdot 400}{1,085} = 12,7 \text{ g/mol}$$

$$\mu_Y = 9\mu_X$$

Ceea ce înseamnă că amestecul gazos este format din $(H_2 + H_2O)$

Substanță X este H_2 (1 puncte)

Substanță Y este H_2O (1 puncte)

Determinarea fracțiilor molare

$$12,7 = X_{H_2} \cdot 2 + (1 - X_{H_2O}) \cdot 18$$

$$X_{H_2} = 0,33 \quad (1 \text{ puncte})$$

$$X_{H_2O} = 0,66 \quad (1 \text{ puncte})$$

2. Ecuația reacției de descopunere a compusului A

$$x \cdot n = p + 2$$

$$x \cdot n = 6$$

$$p = 4$$

$$\frac{27,6}{100} = \frac{16 \cdot 4}{16 \cdot 4 + A_M \cdot x}$$

$$A_M \cdot x = 168$$

$$x \cdot n = 6$$

Dacă $n=1$ rezultă $x=6$, iar $A_M = 28$ imposibil

Dacă $n=2$ rezultă $x=3$, iar $A_M = 56$ este fierul

Dacă $n=3$ rezultă $x=2$, iar $A_M = 84$ imposibil

Dacă $n=6$ rezultă $x=1$, iar $A_M = 168$ imposibil

Reazultă:

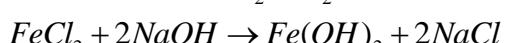
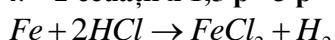
-compusul A este $Fe(OH)_2$ (2,5 puncte)

-compusul B este un oxid mixt Fe_3O_4 (2,5 puncte)

3. (3 puncte)

4. 2 ecuații x 1,5 p= 3 p

Subiectul IV.....30 puncte

1. Compusul Y este MgO . Rezultă că un gaz poate fi oxigenul(X) iar X_1 , X_2 , X_3 oxizi gazoși.

Din celelalte date :

-din reacția amestecului rezultat, cu o soluție concentrată de hidroxid de sodiu, în exces, se formează 6,76 L (c.n.) gaz cu miros caracteristic înțepător;

-masa molară medie a unui amestec echimolecular format din gazele X_1 , X_2 și X_3 este egală cu masa molară a lui Y;

rezultă că gazul poate fi N_2 iar X_1 , X_2 , X_3 oxizi ai azotului NO_2 , NO , N_2O .

Cazul a.

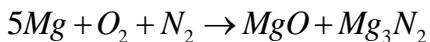
Gazul X este N_2 .

În compușii binari ai elementului X procentul de masic al acestuia crește în seria X_1 , X_2 , X_3
 $NO_2(N\% = 30,4)$; $NO(N\% = 46,66)$; $N_2O(N\% = 63,63)$

X este N_2 ; X_1 este NO_2 ; X_2 este NO ; X_3 este N_2O .

Gazul A este O_2

(5 compuși x 1=5 p)

Cazul b.

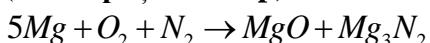
Gazul X este O_2 .

$N_2O(O\% = 36,33)$; $NO(O\% = 53,3)$; $NO_2(O\% = 70)$

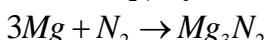
X este O_2 ; , X_1 este N_2O , X_2 este NO , X_3 este NO_2 .

Gazul A este N_2

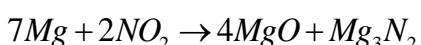
(5 compuși x 1= 5 p)

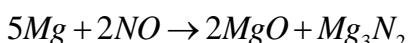
2. X este N_2 , X_1 este NO_2 , X_2 este NO , X_3 este N_2O .

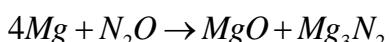
$$3x \quad x \quad x$$

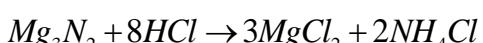
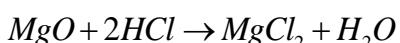
$$7x \quad 2x \quad 4x \quad x$$

$$7,5x \quad 3x \quad 3x \quad 1,5x$$

$$14x \quad 4x \quad 4x \quad 4x$$

$$\nu_{NH_3} = \nu_{NH_4Cl} = 0,3moli$$

$$\nu_{Mg_3N_2} = 7,5x \quad moli$$

$$x=0,02 \text{ moli}$$

$$m_{Mg} = 33,5x \cdot 24 = 33,5 \cdot 0,02 \cdot 24 = 16,08g \quad (5p)$$

Gazul A este O_2

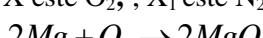

Cazul b.

Gazul X este O_2 .

$N_2O(O\% = 36,36)$; $NO(O\% = 53,3)$; $NO_2(O\% = 69,56)$

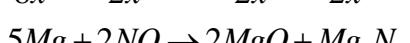
X este O_2 ; , X_1 este N_2O , X_2 este NO , X_3 este NO_2 .

$$2x \quad x \quad 2x$$

$$8x \quad 2x \quad 2x \quad 2x$$

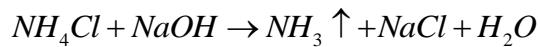
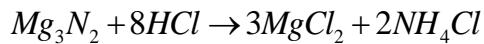

$$7,5x \quad 3x \quad 3x \quad 1,5x$$

$$14x \quad 4x \quad 8x \quad 2x$$

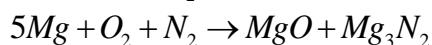
$$\nu_{NH_3} = \nu_{NH_4Cl} = 0,3\text{moli}$$

$$\nu_{Mg_3N_2} = 5,5x \text{ moli}$$

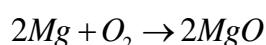
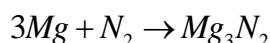
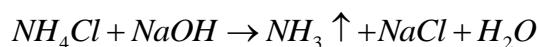
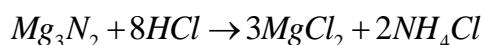
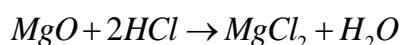
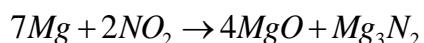
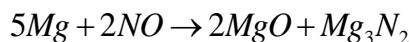
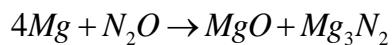
$$x=0,02727 \text{ moli}$$

$$m_{Mg} = 31,5x \cdot 24 = 31,5 \cdot 0,0273 \cdot 24 = 20,64g \quad (5 \text{ p})$$

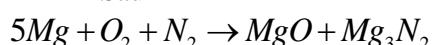
Gazul A este N₂

3.

Sau

8 ecuații(scrierea corectă a reactanților și produsilor de reacție) x 1=8 p

Pentru notarea coeficienților stoichiometriici 8 ecuații x 0,25 p=2 p

Barem elaborat de Gheorghe Costel, profesor la Colegiul Național Vlaicu Vodă, Curtea de Argeș